

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปี 2540 ประวัติศาสตร์ประเทศไทยต้องจารึกไว้ว่าเป็นปีที่ไทยประสบกับปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงที่สุด นับเป็นจุดหักเหของการพัฒนาประเทศ จากประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด จนนานาประเทศต่างกล่าวขานนามว่าเป็นเสือตัวที่ห้าในภูมิภาคเอเชีย กลับกลายเป็นประเทศแรกในภูมิภาคที่ขาดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ จนต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) และถูกยึดถือเป็นอีกบทเรียนหนึ่งสำหรับประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบฟองสบู่

หากย้อนอดีตด้านวิกฤตการณ์ทางการเงินแล้ว ไทยเคยประสบกับวิกฤตการณ์ทางการเงินจนต้องขอความช่วยเหลือจาก ไอเอ็มเอฟ มาแล้วเมื่อปี 2527-2529 ซึ่งเศรษฐกิจไทยตกต่ำอย่างหนัก เกิดปัญหาสภาพัฒนาการเงินล้ม จนเป็นที่มาของการเกิดโครงการ 4 เมษายน 2527 ไทยต้องขอความช่วยเหลือจาก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ หลังจากนั้นไทยต้องตัดงบประมาณรายจ่าย ในปี 2528 และ 2529 ติดต่อกันเพื่อรักษาวินัยการเงินการคลัง (10 ปีกรุงเทพมหานคร, 2540: 10)

ประเทศไทยได้ปฏิบัติตามข้อเสนอของธนาคารโลกอย่างเคร่งครัด ในปี 2530 เศรษฐกิจไทยเริ่มฟื้นตัว และขยายสูงสุดถึง 13.2 % ในปี 2531 จนถึงปี 2532 มีการประเมินกันว่าไทยจะเป็นเสือตัวที่ห้า ในฐานะประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรือนิกส์ และแนวโน้มจะเป็นไปตามที่คาดไว้เพราะในปี 2533-2534 เป็นปีที่เศรษฐกิจไทยบูม เกิดเศรษฐกิจใหม่กว่า 2 แสนคนในช่วงข้ามคืนจากการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และการลงทุนในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากสามารถระดมทุนจากต่างประเทศ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำเข้ามาแสวงหากำไรที่ไม่เห็นหนทางขาดทุน ถือเป็นจุดขบวนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ (10 ปีกรุงเทพมหานคร, 2540: 11)

สมภพ มานะรังสรรค์ (2540 : 9) ให้ความหมายว่า คือการที่สินทรัพย์มีมูลค่าการขยายตัวที่เกินเลยไปจากมูลค่าที่เป็นจริงของสินทรัพย์นั้นๆ โดยที่สินทรัพย์ดังกล่าว ประกอบด้วย อสังหาริมทรัพย์ หุ้นและตราสารทางการเงินต่าง ๆ

ทั้งนี้ พัฒนาการของเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ส่วนหนึ่ง มาจากการที่ไทยประกาศรับพันธะข้อ 8 ของ ไอเอ็มเอฟเป็นการปฏิวัติการเงินตรา ปล่อยให้เงินทุนไหลเข้ามาได้อย่างเสรี ในขณะที่นักลงทุนจากญี่ปุ่นได้ย้ายฐานการผลิตเข้ามาลงทุนในไทย มากกว่าประเทศอื่นๆในภูมิภาค รวมไปถึงการให้สัตยาบันทางเศรษฐกิจของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่มุ่งขยายการลงทุนจากต่างประเทศ ราคาหุ้นและอสังหาริมทรัพย์เพิ่มขึ้นกว่าความเป็นจริง โดยไม่มีสัญญาณการยับยั้งจากทางรัฐบาล จนเกิดเหตุการณ์ "พฤษภาทมิฬ" ในปี 2535 มีการเลือกตั้งรัฐบาลใหม่ ที่ชัยชนะเป็นของพรรคประชาธิปัตย์ ทำให้นักลงทุนจากต่างประเทศเกิดความมั่นใจ นำเงินเข้ามาลงทุนอีกระลอกโดยเฉพาะในตลาดเงิน ประกอบกับการจัดตั้งกิจการวิเทศธนกิจ หรือ บีไอบีเอฟ

ท่ามกลางนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศจะเป็นศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคแข่งกับสิงคโปร์และมาเลเซีย (10 ปีกกรุงเทพธุรกิจ, 2540: 11)

การเปิดเสรีทางการเงินที่รัฐบาลอนุมัติให้เริ่มจัดตั้งบีโอบีเอฟ ทำให้เกิดการต่อสายของตลาดเงินโลก เงินทุนหลังไหลเข้ามาเหมือนสายน้ำ ซึ่งขณะนั้นหนี้เงินกู้ต่างประเทศเรามีไม่ถึง 40,000 ล้านดอลลาร์ แต่ในเวลาเพียง 2-3 ปีให้หลัง กลับเพิ่มทวีคูณขึ้นมา การต่อสายของบีโอบีเอฟเข้ามาทำให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่กำลังจะฟูเริ่มมีชีวิตขึ้น รวมไปถึงตลาดหุ้นที่ปี 2536 ขึ้นไปถึงจุดสูงสุด 1,700 จุด การเข้าตลาดหลักทรัพย์คือสุดยอดของความไม่ฝันของบริษัทต่างๆที่อยากเข้าไป การปล่อยกู้ธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์ต่างๆ ก็โป่งพองมาเรื่อย และในที่สุดก็นำไปสู่การก่อตัวของปัญหา (สมภพ มานะรังสรรค์, 2540: 9)

ปัญหานี้ต่างประเทศจำนวนมากและการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสูง ประกอบกับความน่าเชื่อถือทางการเมืองต่ำ ทำให้บริษัท มูดีส์ อินเตอร์เนชันแนล ประกาศลดเครดิตนั้ระยะสั้นของไทยในสมัยรัฐบาลนายบรรหาร ศิลปอาชา และประเทศไทยถูกมองว่าจะเดินแนวทางเดียวกับประเทศเม็กซิโก ที่ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจถดถอยจนต้องประกาศลดค่าเงินเปโซ ถึง 100 % (10 ปีกกรุงเทพธุรกิจ, 2540: 12)

ปี 2539 สัญญาณร้ายทางเศรษฐกิจเริ่มแสดงให้เห็นเมื่อนักลงทุนต่างชาติเริ่มถอนทุนกลับ ยอดขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยพุ่งสูงถึง 8% ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ภาวะนี้ต่างประเทศอยู่ที่ระดับสูงถึง 50% ของจีดีพี โดย 40% เป็นเงินกู้ระยะสั้นและความอ่อนตัวอย่างรุนแรงของระบบการเงิน โดยเฉพาะบรรดาบริษัทไฟแนนซ์ นอกจากนี้ไทยยังถูกแรงกดดันจากภายนอกหลายอย่าง อาทิ ความตกต่ำอย่างรุนแรงของภาคส่งออก การหดตัวของจีดีพี อุปสรรคปัญหาในภาคอสังหาริมทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น การดึงชวของตลาดหุ้น และฐานะการคลังที่อ่อนแอในบางด้าน (วัฏจักร, 22 สิงหาคม 2540)

ปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและการเงินที่สั่งสมกันมา มิได้รับการแก้ไข คลีคลายอย่างรวดเร็ว ทำให้กลายเป็นปัญหาเรื้อรังและรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ทางการต้องดำเนินนโยบายการเงินที่เข้มงวดมาตลอดจนก่อให้เกิดผลกระทบตามมาหลายประการ อาทิ การทรงตัวอยู่ในระดับสูงของอัตราดอกเบี้ย การคุมเข้มในการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงิน ขณะที่เศรษฐกิจขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง อันเนื่องมาจากความตกต่ำของภาคการส่งออก การลงทุนและการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของภาคเอกชนชะลอลง รวมทั้งการเกิดวิกฤตการณ์อสังหาริมทรัพย์ และปัญหาความตกต่ำอย่างรุนแรงของตลาดหลักทรัพย์ จากสภาพแวดล้อมเช่นนี้ จึงเชื่อกันว่า ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบระบบตะกร้าเงิน ที่ไทยใช้มาตั้งแต่ปี 2527 เป็นระบบที่ทำให้ค่าเงินบาทสูงเกินไป (เศรษฐทัศน์, 2540: 2) ทั้งนี้ทางไอเอ็มเอฟได้ส่งหนังสือเตือนมายังประเทศไทย ให้มีการปรับระบบอัตราแลกเปลี่ยนเนื่องจากค่าเงินบาทแข็งเกินไป แต่ธนาคารแห่งประเทศไทย ยังคงยืนยันในระบบตะกร้าเงิน จนมีการเลือกตั้งเปลี่ยนรัฐบาลใหม่เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 โดยมีพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ภาวะทางเศรษฐกิจก็ยังไม่ได้รับการแก้ไข บวกกับนักลงทุนเริ่มไม่มั่นใจทางการเมือง ทำให้ความน่าเชื่อถือของประเทศลดลง นักเก็งกำไรได้โอกาสเข้าโจมตีค่าเงินบาทตั้งแต่ปลายปี 2539 เดือนกุมภาพันธ์ และพฤษภาคม 2540 โดยทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำเงินทุนสำรองระหว่างประเทศเข้าพยุงค่าเงินบาททุกครั้งในวงเงินสูงถึง 2.34 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ (10 ปีกกรุงเทพธุรกิจ, 2540: 12) จนในที่สุดประเทศไทยต้องประกาศเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็นแบบลอยตัวที่มีการจัดการ (Managed Float) เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540

จากการเข้าสู่ระบบใหม่นี้เองส่งผลให้เงินบาทมีค่าลดลงอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันเงินทุนต่างประเทศที่เคยไหลเข้ามายังประเทศไทยอย่างท่วมท้นก็เริ่มไหลออกไปอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจมีปัญหาสภาพคล่องตึงตัวมากขึ้น พร้อมกับปัญหานี้คือคุณภาพและหนี้เสียในสถาบันการเงินที่ขยายวงกว้างขึ้น ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของสถาบันการเงิน ในที่สุดปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมกันทุกด้านล้วนแล้วแต่ไร้ทางออก รัฐบาลชุดพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ จึงตัดสินใจขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ ไอเอ็มเอฟ ในวงเงิน 1.72 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อเสริมทุนสำรองของทางการ (ผู้จัดการรายสัปดาห์, 29 ธันวาคม 2540- 4 มกราคม 2541: 2) หลังจากนั้นเพียงไม่กี่วันทางการได้มีคำสั่งระงับการดำเนินธุรกรรมทางการเงินของสถาบันการเงิน 42 แห่ง ในวันที่ 5 สิงหาคม 2540 เพิ่มเติมจากเดิมที่ประกาศระงับไปแล้วจำนวน 16 แห่ง เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2540 หลักเกณฑ์สำคัญในการรับความช่วยเหลือจากไอเอ็มเอฟ คือการที่รัฐบาลไทยต้องควบคุมวินัยทางการเงินและการคลังอย่างเข้มงวด โดยมีเงื่อนไขสำคัญที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามคือ ต้องทำให้งบประมาณปี 2541 อยู่ในภาวะเกินดุล 1% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) พร้อมด้วยเป้าหมายการลดการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดลงเหลือ 3 % ในช่วงปี 2541 (ช่างแล้ว) มาตรการต่างๆถูกประกาศออกใช้ ได้แก่ การตัดทอนงบประมาณรายจ่ายส่วนที่เกินความจำเป็น การปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษี การปรับนโยบายค่าสาธารณูปโภค การปรับเปลี่ยนนโยบายและเข้มงวดในการกำกับดูแลสถาบันการเงิน โดยมีการสั่งปิดสถาบันการเงิน 56 แห่งในวันที่ 8 ธันวาคม 2540 ตลอดจนการผลักดันให้เกิดการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นต้น ภายใต้มาตรการเหล่านี้ส่งผลให้ประชาชนต้องประสบกับความเดือดร้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะค่าครองชีพต้องเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจากสภาพเงินเฟ้อ โดยดัชนีราคาผู้บริโภคเดือนมิถุนายน 2540 สูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน 4.4 % แต่หลังจากเงินบาทลอยตัวเดือนแรก ก็ส่งผลให้ตัวเลขเงินเฟ้อในเดือนกรกฎาคม ขยับไปอยู่ที่ 4.9% และ 6.6% ในเดือนสิงหาคม จากนั้นก็ขยับสูงขึ้นเรื่อยๆเป็น 7.0% 7.2% และ 7.6%ในเดือนพฤศจิกายน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 72.73% (กรุงเทพธุรกิจ , 22 ธันวาคม 2540: 6)

ทั้งนี้มีการคาดหมายว่าความตกต่ำทางเศรษฐกิจจะเลวร้ายที่สุดในช่วงกลางปี 2541 ซึ่งจะนำไปสู่ภาวะเงินเฟ้อและเงินเฟ้อในเวลาเดียวกันหรือเรียกว่า " Stagflation " ซึ่งหลายฝ่ายยอมรับว่าแก้ปัญหายากกว่าเงินเฟ้อ โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว คือการขาดเม็ดเงินหมุนเวียนอันเนื่องมาจากการว่างงานที่มีแนวโน้มสูงถึง 2 ล้านคนในช่วงกลางปี 2541 สภาพคล่องในการประกอบธุรกิจไม่มี ในขณะที่ราคาสินค้าพุ่งสูงขึ้นตามต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภค ที่ต้องพึ่งพาวัตถุดิบจากต่างประเทศ และอาศัยน้ำมันเป็นปัจจัยในการผลิตและขนส่ง

วิกฤตการณ์ครั้งนี้ส่งผลกระทบต่อคนไทยอย่างรุนแรงและคงต้องใช้เวลายาวนานในการแก้ไข ปัญหา ทั้งนี้ได้มีการเรียกร้องจากหลายฝ่าย ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนให้ประชาชนชาวไทยร่วมมือร่วมใจกันฟันฝ่าวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ รวมทั้งสื่อมวลชนทุกแขนงต่างก็ระดมกันนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับสภาวะวิกฤตนี้อย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอันดับต้น ๆ

งานวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาว่าภายใต้วิกฤตการณ์ครั้งนี้ซึ่งนับได้ว่าเป็นเหตุการณ์พิเศษที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย และเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนชาวไทยอย่างทั่วถึงในระดับที่รุนแรงนั้น ในความเป็นจริงแล้วประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะชาวกรุงเทพมหานครซึ่งนับได้ว่าอยู่ในศูนย์กลางของปัญหาและเป็นผู้ที่ได้รับผล

กระทบจากเหตุการณ์นี้โดยตรงนั้น มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนี้มาน้อยเพียงใด และมีการรับรู้ถึงระดับความรุนแรงของวิกฤตการณ์แค่ไหน รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าและบริการในช่วงนี้หรือไม่อย่างไร ซึ่งการที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษามลกระทบของวิกฤตการณ์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภคสินค้าและบริการนั้น เนื่องจากในยุคปัจจุบัน การบริโภคสินค้าและบริการนับได้ว่าเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตโดยเฉพาะในสังคมเมืองหลวง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ พฤติกรรมการบริโภค และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคในช่วงวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจกับการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคในช่วงวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ถึงระดับความรุนแรงของวิกฤตการณ์และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคในช่วงวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

ปัญหำนำการวิจัย

1. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
2. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคในช่วงวิกฤตการณ์แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์หรือไม่ อย่างไร
6. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคหรือไม่ อย่างไร
7. การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ของประชาชน ในกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริโภคหรือไม่ อย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจแตกต่างกัน
2. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์แตกต่างกัน
3. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการต่างกัน
4. ประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน มีการลดปริมาณการบริโภคในช่วงวิกฤตการณ์แตกต่างกัน
5. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์
6. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลดปริมาณการบริโภคสินค้าและบริการ
7. การรับรู้ถึงความรุนแรงของวิกฤตการณ์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการลดปริมาณการบริโภคสินค้าและบริการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในศูนย์กลางของปัญหา และกำหนดอายุของกลุ่มประชากรตั้งแต่อายุ 22 - 55 ปี ซึ่งนับได้ว่าเป็นผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน มีรายได้เป็นของตนเอง มีอำนาจซื้อ และมีความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริโภคด้วยตนเอง

นิยามศัพท์

1. ลักษณะทางประชากร หมายถึง เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้
2. อาชีพ หมายถึง ทำงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน ประกอบธุรกิจส่วนตัว แม่บ้าน หรือเป็นผู้ที่กำลังหางาน
3. วิกฤตการณ์ หมายถึงภาวะที่ก่อให้เกิดความตระหนักตกใจ เป็นเรื่องน่าสะพรึงกลัว ในที่นี้ หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงปี 2540 เป็นต้นมา
4. การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความถี่และปริมาณการเปิดรับข่าวสารเรื่องวิกฤตการณ์จากสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อมวลชน และสื่อบุคคล ในกรณีนี้เป็นการศึกษาการเปิดรับข่าวสารตั้งแต่การประกาศค่าเงินบาทลอยตัว จนถึง 10 กุมภาพันธ์ 2541

5. การรับรู้ หมายถึง กระบวนการทางจิตที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ได้รับ เป็นการเลือกรับสาร การจัดการเข้าด้วยกัน และการตีความสารตามความรู้สึก ตามความเข้าใจของตนเอง ในที่นี้เป็นารวัดการรับรู้ถึงระดับความรุนแรงของข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจตามที่กลุ่มตัวอย่างรู้สึกและเข้าใจ

6. พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การใช้สินค้าและบริการ โดยพิจารณาจากความถี่ และปริมาณในการซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศและต่างประเทศ และการใช้บริการ

7. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการในช่วงวิกฤตการณ์ ในทิศทางที่บริโภคมากขึ้น เท่าเดิม น้อยลง หรือเลิกซื้อ/เลิกใช้ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบไว้ว่าในช่วงวิกฤตการณ์ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีการบริโภคสินค้าและบริการในปริมาณที่ลดลง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการบริโภคสินค้าในประเทศ สินค้าต่างประเทศและการใช้บริการภายใต้ช่วงภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ซึ่งคาดว่าจะประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์การบริโภคสินค้าต่างๆ เช่น การรณรงค์ให้คนไทยลดปริมาณการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือย การรณรงค์ให้ใช้สินค้าไทย เป็นต้น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะทำให้ทราบถึงลักษณะการปรับตัวของประชาชนภายใต้สภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อันจะเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจศึกษาถึงพฤติกรรมการปรับตัวของมนุษย์ภายใต้สภาวะวิกฤต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย